

Lekker weg in eigen land

Nederlanders doen rare dingen in hun vrije tijd. Documentairemaker Michiel van Erp maakte er een bizarre film over.

"Nederlanders maken allerlei uitstapjes in hun vrije tijd. Maar ze gaan nooit naar de bollenvelden. Dat doen alleen toeristen." De Aziatische stem klinkt door de speakers in een touringcar vol Chinezen, die door het Nederlandse polderlandschap rijdt. Het is de rode draad door de film *Pretpark Nederland*, van documentairemaker en regisseur Michiel van Erp. De bus, de Chinese commentator die schijnbaar alles weet over Nederland en zijn inwoners en de Chinezen die alles gelaten aanhoren, rijdend door een leeg, vlak boerenpolderland. Nederland.

- Michiel van Erp (1963) studeerde af als ingenieur industrieel vormgever aan de TU in Delft.
- Na vier jaar als acteur te hebben gewerkt begint hij in 1992 documentaires te maken voor de VPRO en de VARA. Erna maakte hij talloze documentaires, programma's en films.
- In 2006 zijn er twee films van Van Erp uitgekomen: *Divina Gloria* (drama) en *Pretpark Nederland*.

Dat Hollandse laagland wordt in de film afgeschilderd als een pretpark, waar Nederlanders zich fanatiek laten vermaken. Nederlanders doen de raarste, saaieste dingen in hun vrije tijd. In *Pretpark Nederland* zie je ze kijken naar chocolademodeshows, snuffelen bij de standjes van de Libelle Zomerweek, winkelen in Bataviastad, rondlopen in de raarste outfits op de Elf Fantasy Fair en 'lekker een dagje homo's kijken' op de Gay Pride. Dit alles wordt door de kijker gadeslagen, zonder dat een voice-over er iets over zegt en juist dat maakt dat je na

BIJ PRETPARK NEDERLAND verbaast de kijker zich over de uitstapjes van Nederlanders. Hier 'vermaken' twee landgenoten zich op de Elf Fantasy Fair.

gaat denken. De maker velt geen oordeel, maar laat de mensen in de film gewoon doen wat ze altijd doen. Zij laten zich gewillig vastleggen.

Verveling

De fragmenten worden zo nu en dan onderbroken door de bus vol Chinezen, die eeuwig door Nederland lijkt te touren. "Chinezen zijn vaak thuis. Ze kaarten met familie, drinken thee en praten. Maar Nederlanders gaan altijd op stap: Ze doen alles tegen de verveling, het moet telkens spannend. Daar zijn ze aan verslaafd", gaat de stem in de bus verder tegen de toeristen uit het verre, grote China.

De film kabbelt zo verder, heeft geen hoogtepunt en toch blijft 'ie

boeien. Tenenkrommend zijn de meest vreselijke types die het grote publiek willen verleiden tot het kopen van dingen en het meemaken van evenementen. Het ergst is nog de man achter de promomacpaigne 'Zoom in op Zutphen', volgens de beste man de meest geniale slagzin ooit. Hij herhaalt tot in den treure: "En Henk (bij wijze van, red.), wat vind je van mijn slagzin, lekker loopt 'ie toch? Zoom in op Zutphen, Zoom in op Zutphen, allitereert lekker, toch?" De wereldtaak van de beste man is

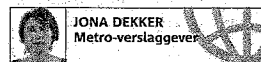
om weer een publiekstrekker van het Hanzestadje aan de IJssel te maken, eentje waar hij op persoonlijke titel trots op kan zijn. Hij blijft zich er in vast.

Tasjes

Ook treffend is de baas van Bataviastad, die constant achter het raam zit te gluren naar mensen die in zijn luxueuze winkelstad komen kopen. "Het aantal tasjes in de handen als ze naar buiten komen, hè, daar draait het om!" Voor spanning en sensatie moet je

niet naar deze documentaire gaan. Een spanningsboog is ver te zoeken. Dit is eerder een film voor mensen zich willen verbazen en dan zelf hun conclusies trekken. Alles wat je ziet weet je al. Je kijkt namelijk ook naar jezelf. En toch blijft je met een gevoel achter: vreemd, heel vreemd.

Pretpark Nederland draait in 12 zalen.

CLUB METRO Actie!

Maak kans op 1 van de 20 cd's van de Popronde van 2006

POPRONDE

Do 19 okt. Groningen
Vr 20 okt. Arnhem

www.popronde.nl

Doe snel mee met de prijsvraag op clubmetro.nl en maak kans op de cd van Popronde 2006!

Popronde is een gratis toegankelijk landelijk reizend festival dat ieder najaar plaatsvindt. Dit jaar vindt het festival plaats in 19 steden. Het centrum van elke stad is het festivalterrein, de deelnemende cafes vormen de podia voor de opkomende, talentvolle Nederlandse bands.

EuroKnallers

1,- Hamburger

McDonald's heeft EuroKnallers.
Allijd 6 aanbiedingen voor maar één of twee euro.

Geldig in alle McDonald's™ restaurants in Nederland met uitzondering van Schiphol Vertrekpassage en Foodcourt.

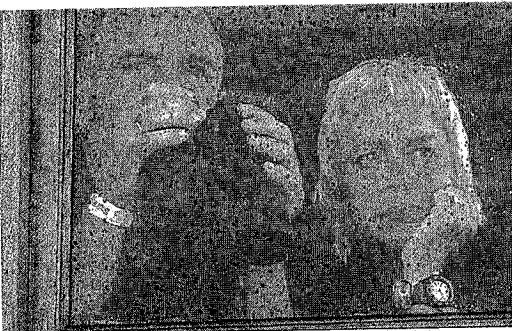
i'm lovin' it

Nederland als pretpark

PRETPARK NEDERLAND
 ★★★★★
 Documentaire
 Regie: Michiel van Erp

Provinciale vrouwen die lekker homo's kijken tijdens de *Gaypride* en mensen die trekken en duwen om een goede plaats bij het Prinsengrachtconcert. Documentairemaker Michiel van Erp schetst met veel ironie ons Hollandse vermaak in *Pretpark Nederland*. Zijn rode draad is een bus vol Chinezen die van hun gids over Holland le-

ren. Hij vertelt bijvoorbeeld dat iedere Nederlander op feestdagen naar de meubelboulevard gaat. Dus bezoekt documentairemaker Van Erp ook een meubelboulevard, net als andere 'typisch Hollandse' evenementen. Daarnaast volgt hij Wilco de Jong (pr-medewerker toerisme van Zutphen) en Willem Sorrel (directeur van Batavia Stad) die een bord met die woorden op straat neerzet, wat 'drie halen, twee betalen' inhoudt. De directeur kijkt van die vraag niet op, en hij voelt zich evenmin in de maling genomen. Vol vuur begint hij een verhaal over dit fantastische en unieke concept waarbij de klant bij de aanschaf van drie producten er slechts twee hoeft af te rekenen.

Pretpark Nederland van Michiel van Erp: tobben met de beste bedoelingen.

★★★★★

Pretpark Nederland

Regie: Michiel van Erp
 In 12 zalen.

Drie halen, twee betalen. Het is een tekst die iedereen kent en begrijpt. Toch vraagt regisseur Michiel van Erp aan Willem Sorrel, de baas van het outletcentrum Batavia Stad die een bord met die woorden op straat neerzet, wat 'drie halen, twee betalen' inhoudt. De directeur kijkt van die vraag niet op, en hij voelt zich evenmin in de maling genomen. Vol vuur begint hij een verhaal over dit fantastische en unieke concept waarbij de klant bij de aanschaf van drie producten er slechts twee hoeft af te rekenen.

Die aanpak typeert Van Erp. Hij is geen wroeter of analist, maar heeft aan een portie geveinsde naïviteit genoeg om de werkelijkheid te ontfaelen. Het relaas over 'drie halen, twee betalen', dat volgt na die ene vraag, is meer dan een antwoord vol handelsgeest en

jargon. De woordenstroom ontvouwt een wereld waarin winkelen geen winkelen meer heet, maar een *experience*. Welkom in het marketingconcept Nederland.

Regisseur Michiel van Erp maakte voor de televisie onder meer de gelauwerde serie *Lang Leve...* en *Op handen gedragen*, over het gedrag van Nederlanders rondom de begrafenis van Prins Claus. Met *Pretpark Nederland* maakt hij de stap naar de bioscoop. Dat doet hij met verve. De lange documentaire, over Nederlanders en hun vrije tijd, is het werk van een maker met een helder geformuleerd strijdplan. Van Erp en zijn vaste cameraman Mark van Aller schetsen een portret van een land waar welvaart allerminst vanzelfsprekend tot geluk leidt. De Nederlander, druk in de weer op de Libelle Zomerweek of op de Gay Pride, wringt zich in alle bochten om iets van het leven te maken. Als een groep volwassenen tijdens een Boer Inn in Kamerik door een weiland schuifelt, levert dat vooral een beeld vol

mededogen op – Van Erp treedt zijn onderwerp weliswaar vilein tegemoet, maar plaatst zichzelf nooit boven zijn materie. Uiteindelijk is bij hem iedereen een tobber met de beste bedoelingen.

Zoals alle documentairemakers zet Van Erp de werkelijkheid naar zijn hand. In zijn film rijdt een bus vol Chinese toeristen door het Nederlandse landschap. Zij worden door een reisgids ('op feestdagen gaat de Nederlander naar de Meubelboulevard') bijgepraat over Hollandse gewoonten. Met deze verhaallijn, die meer van fictie wegheeft dan van documentaire, neemt Van Erp afstand van het uitgangspunt dat alles wat hij laat zien ook zonder de aanwezigheid van de camera gebeurd zou zijn. Manipulatie, inderdaad. Maar niet van de soort die tranen wil opwekken, of de schijn van alledaagsheid suggereert. Integendeel. De reisgids en zijn verbaasde toeristen vormen een bewuste stijlbreuk, die de bioscoopbezoeker eraan herinnert hoe er naar al die wandelende, shoppende, etende, feestende

en varende Nederlanders moet worden gekeken: met de blik van de vreemdeling, die achter de dijken een volk van stavast verwacht.

De grootste kwaliteit van *Pretpark Nederland* zit in de details. Van Erp laat de marketingmannen en evenementenorganisatoren hoog opgeven van hun plannen, en tegelijk toont hij hen op kwetsbare momenten. Hij laat zien hoe Wilco de Jong, bedenker van de leus *Zoom in op Zutphen!*, glundert wanneer de burgemeester hem in een bijzinnig priest, en Van Erp is er ook bij wanneer dezelfde De Jong even met zijn oude moeder belt om te vertellen dat zijn chocoladedag een succes is geworden.

Het zijn dergelijke kleingheden die van *Pretpark Nederland* een grote film maken. Een film over een vreemde stam in een mal land, waarvan de cultuur al snel op de lachspieren werkt. Totdat het besef groeit dat het malle land en die cultuur bij de eigen voordeur beginnen.

Ronald Ockhuysen

PS FILM 7

Het leven is één groot pretpark

Pretpark Nederland

Bioscoop: De Uitkijk, Kéfelhuis
Regie: Michiel van Erp

Trailer: www.parool.nl/film

Zelfs gothic heeft een eigen pretparkcultuur.

ADVERTENTIE

Van de maker van MATCH POINT

Scarlett JOHANSSON Hugh JACKMAN Ian McSHANE

SCOOP

Een film van Woody Allen

THE PERFECT MAN.

THE PERFECT STORY.

THE PERFECT MURDER.

WWW.SCOOPDEFILM.NL

FOCUS FILMS INGENIOUS

Afilm

FOCUS

NU IN DE BIOSCOOP

NEDERLAND heeft een nieuwe Bert Haanstra, maar hij is minder mild dan de oude. In *Pretpark Nederland* portretteert Michiel van Erp de Nederlandse evenementencultuur. Het levert een ironisch beeld op – maar waar zijn de gekleurde Nederlanders?

Het doet denken aan *Sjakie en de chocoladefabriek*. Op een zonnige zaterdag stelt de burgemeester van Zutphen een chocoladefontein in werking. Daarmee is het Zutphense chocoladefestival geopend. Er zijn chocoladekleren, er wordt chocoladeharing rondgedeeld en kinderen mogen een chocoladebed opeten.

Stadspromotor Wilco de Jong, de trotse bedenker van de slogan 'Zoom in op Zutphen', vertelt bevestigend over 'zijn' chocoladefestival. Even gepassioneerd is Willem Sorel, de directeur van winkelcentrum Bataviastad in Lelystad. Hij heeft het zo druk met het tellen van klanten en het bedenken van acties (drie halen, twee betalen) dat zijn vrouw gek van hem wordt.

Sorel en De Jong, mannen van middelbare leeftijd, zijn tragikomische helden in *Pretpark Nederland*. Ze staan symbool voor de knulligheid van de Nederlandse pretcultuur. Van Erp, die furor maakte met de documentaire tv-serie *Lang leve de vereniging*, kijkt ernaar met een tussen ironie en cynisme balancerende blik. Aan de andere kant staan de massa's dagjesmensen. Waarom gaan Nederlanders massaal naar buiten als ze het woord evenement horen?

De gids van een groep Chinese toeristen vraagt het zich ook af. Van Erp bedacht deze fictie – er zitten geen echte toeristen in de bus maar acteurs – omdat hij ons wil dwingen door de ogen van buitenstaanders naar onszelf te laten kijken.

Het werkt goed. Wat moet een Chinees denken van de Libelle Zomerweek in Almere, waar huisvrouwen zich uitleven in het decoreren van lampenkappen en bloempotten? En waar aan het einde van de dag iedereen met een pak gratis toilet papier huiswaarts keert? Begrijpt hij dat Nederlanders dit gezellig vinden?

Van Erp maakt niet de fout zich alleen op oubollige evenementen te richten. Het Prinsengrachtconcert en de Gay Pride krijgen dezelfde ironische behandeling.

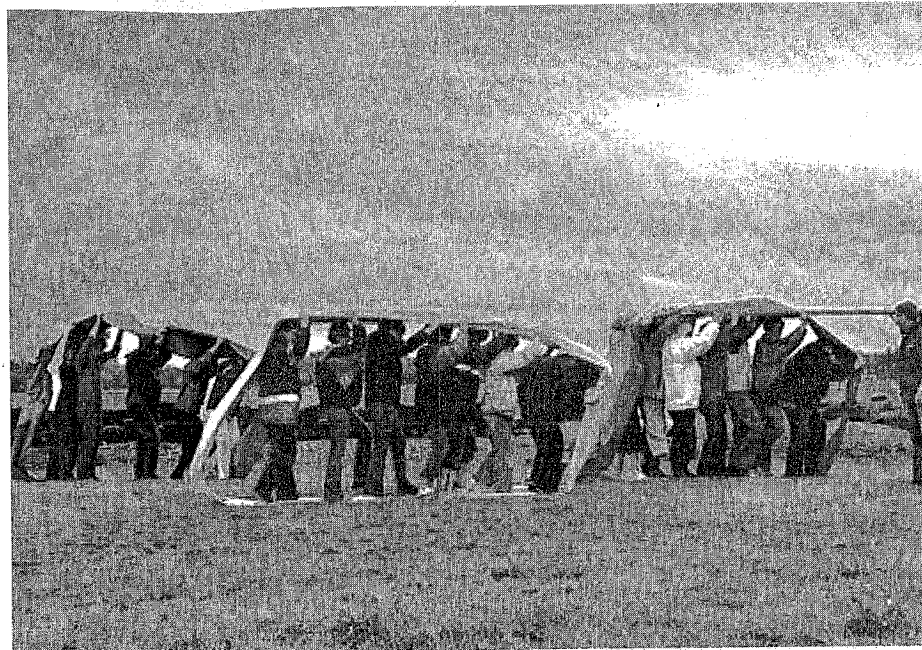
De stroom evenementen heeft een deprimerende uitwerking. We krijgen het benauwd van de eindeloze mensenmassa's, die – natuurlijk hoogstindividualistisch – allemaal hetzelfde doen.

Pretpark Nederland signaleert vooral kuddedrag. Waarbij opvalt dat Van Erp alleen naar blank Nederland kijkt. Nederland is in *Pretpark Nederland* nog helemaal het land van Haanstra's *Alleman*. Waar zijn onze gekleurde landgenoten? De film is amusant, maar schiet tekort als scan van de Nederlandse pretcultuur.

JOS VAN DER BURG

Elf Fantasy Fair in kasteel Haarzuilens

De Boer Inn in Kamerik

Michiel van Erp brengt de vrijetijdsbesteding van de Nederlandse middenklasse in beeld

Overal te vinden waar wc-papier wordt uitgedeeld

Pretpark Nederland. Regie: Michiel van Erp. In: 12 bioscopen.

Door DANA LINSSEN

Hé, hé. Lekker. Gezellig. Als we documentairemaker Michiel van Erp mogen geloven zijn dat de meest gebruikte woorden van Nederland. De voornamelijk voor televisie werkende Van Erp wordt door tv-kijkers beschouwd als een witte raaf in Hilversum, die met stevige regelmaat reportages aflevert die zich onderscheiden door hun humoristische observaties van gewone menselijke dingen.

Veel te lachen valt er ook om

Pretpark Nederland, waarin Van Erp zijn camera richt op de vrijetijdsbesteding van de politiek-maatschappelijk uit het zicht verdwenen middenklasse. Er is veel vrije tijd. En er is, hoewel sociologisch een steeds moeilijker te definiëren groep, veel middenklasse. Het is een film over mensen die er zelf niet naar zullen kijken: het contingent Nederlanders dat er elk weekend op uittrekt om met elkaar te 'nordic walken', modeshows bezoekt in winkelcentra in provinciesteden, lampenkappen versiert op Libelle-dagen, overal te vinden is waar er een gratis pak wc-papier wordt uitgedeeld, voor wie er geen

verschil is tussen een bezoekje aan de gay parade, het Prinsengracht-concert, braderie of jaarmarkt, als het maar en masse is en niets kost. Optimistisch werd de film bij zijn première op het afgelopen Nederlands Film Festival al de Alleman (naar de beroemde documentaire van Bert Haanstra) van de 21ste eeuw genoemd. Er is één groot verschil. Anno 1963 zag Nederland er, ondanks z'n kleine eigenaardigheden, overzichtelijk uit. Veertig jaar later is het een wilde bende van Bierdrinkende graai-

Om nog eens te beklemtonen 'hoe vreemd wij zijn' laat Van Erp

in tussenscènes een bus met Chinese toeristen door het land rijden die onze geschiedenis en rariteiten becommentariëren en ondertussen op de radio, voor hen onverstaanbaar, het ene na het andere nieuwsbericht over afgelopen vierdaagse in Nijmegen of teleurstellende bezoekcijfers voor de Efteling te horen krijgen. Het is eigenlijk een overbodig trucje om distantie aan te brengen in een film die zich, net als z'n personages, toch al weinig echt met de dingen engageert.

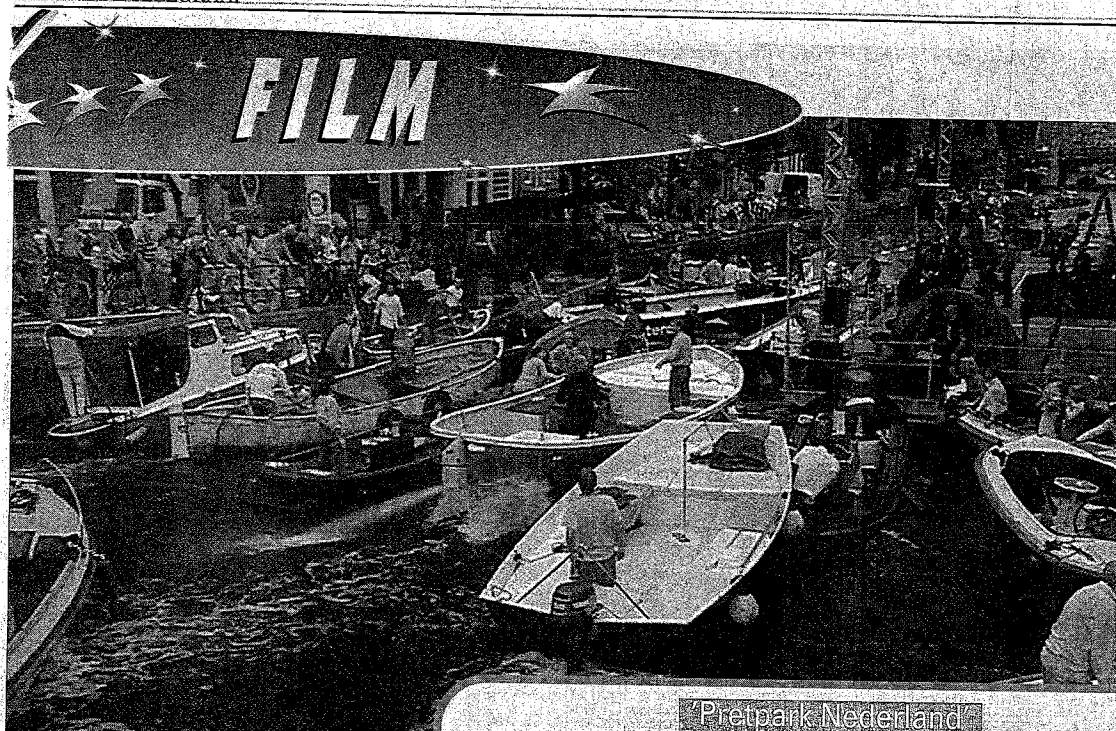
Een toerist in dit landschap blijft ook de toeschouwer die deze film nu in de bioscoop kan bekijken.

Van Erp kijkt graag naar mensen en hij doet dat me zoveel liefde dat we ook met liefde om hun optimisme en hun enthousiasme zullen lachen, niet in eerste instantie om hun Brabantse accent, hun brave aandacht of hun goedbedoelde verkooppraatjes, al ligt dat op de loer. Scènes aan de eettafel van pr-man Wilco de Jong en zijn moeder lijken zo aan een skerch van Van Kooten en De Bie ontleend. Het zijn ook de zeldzame momenten waarop Van Erp meer met Frans Bromet dan met Haanstra gemeen heeft. Hij duwt zijn 'aangetroffen werkelijkheid wel degelijk in een campy mal. De

Jong bedacht de slogan: „Zoom in op Zutphen” en vals stelt Van Erp diens moeder vragen als: „Heeft u meegeholpen met het bedenken van de slogan?” en: „Vindt u het een goede slogan?” Die man krijgt nooit meer een vriendin.

Pretpark Nederland. Het blijft onduidelijk of Van Erp zich met die titel wil mengen in de politieke discussie waarin Ayaan Hirsi Ali de term 'Het land van oit' (ook een pretpark) ijkte voor de achterhaalde werkelijkheid waarin politici als Hans Wiegel, Piet Hein Donner en Hans van Mierlo volgens haar leefden. Je zou uit *Pretpark Nederland* kunnen concluderen dat ook

het merendeel van de Nederlandse bevolking op een permanent busreisje door een gigantisch openluchtmuseum is waarin geen grotestedenproblematiek, geen migranten, geen werkloosheid, geen religieuze revival, geen armoede bestaan. Maar waartoe ook niet zichtbaar is wat de architectonische en planologische gevolgen van die voortdurende consumptiedrift is: meer winkelcentra met meer dezelfde winkels, meer verlies van eigenheid en regionale verschillen. Maar je kunt je afvragen of dat Van Erp werkelijk iets kan schelen. Want voor de rest is het hier best gezellig.

■ Soms is het dringen voor recreerende Nederlanders, laat 'Pretpark Nederland' zien. Zoals hier bij het jaarlijkse Prinsengracht-concert.

'Pretpark Nederland'

Recreëren tot we erbij neervallen

„Nederlanders hebben zo veel vrije tijd, dat ze soms niet meer weten wat ze ermee moeten doen”, vertelt de Chinese gids aan zijn landgenoten in de touringcar. Buiten glijdt een oer-Hollands landschap met bollenvelden aan hen voorbij. „Nederlanders komen hier niet naar kijken”, weet de gids. „Maar thuisblijven doen ze ook niet. Ze zoeken andere manieren om hun tijd door de komen en geven daarbij miljarden uit.” Ongelooft tekent zich af op de gezichten van de buspassagiers in de documentaire 'Pretpark Nederland'.

Die bus vol buitenlanders is een mooie vondst van schrijver-regisseur Michiel van Erp en coscenarist René van 't Erve. Het vehikel zorgt ervoor dat we door andere ogen naar ons eigen land kijken en beter onze eigenaardigheden zien. Toerisme en recreatie zijn een enorme industrie geworden. Aan de ene kant is er de hapgrage consument die vermaakt wil worden, aan de andere kant valt er geld te verdienen. En dus huurt Zutphen iemand in om de stad te promoten, zet Zierikzee zichzelf op de kaart als thuishaven van De Vliegende Hollander, bouwt de Efteling er een attractie bij, gaan we homo's kijken tijdens de Gay Pride, of gratis toiletrollen scoren tijdens een Libelle-dag in de polder.

De documentaire portretteert onder meer de mensen die doen aan 'citymarketing' en de promotie van het 'funshoppen' in Batavia Stad. Figuren die hun taak bloedserieus op-

■ Ook Gothic types recreëren in 'Pretpark Nederland'.

vatten en door hun bevoegenheid zowel iets hilarisch als tragisch krijgen. Daarnaast registreert de camera ook de recreanten van enige afstand. Van Erps methode doet denken aan Haanstra-films als 'Alleman', alleen wordt zijn toon meer gekleurd door ironie. 'Pretpark Nederland' is daardoor misschien minder lief, maar zeker niet minder trefend. Een aanrader dus, leuk om de tijd mee te verdrijven. En daarin schuilt ook iets ironisch.

Marco Weijers

De debilisering neemt definitief bezit van de Nederlander in zijn vrije tijd.

Pretpark Nederland

Regie: Michiel van Erp.
In 12 bioscopen.

Het recente tumult rond de gestolen Efteling-attractie Roodkapje en het met verdwijnen bedreigde tv-spelletje 'Lingo', had prima in de nieuwe documentaire van Michiel van Erp gepast. Voor 'Pretpark Nederland' reisde de documentairemaker het afgelopen jaar kris-kras door Nederland, om de vrijetijdsbesteding van het Nederlandse volk in kaart te brengen.

In zijn film voert Van Erp een bus Chinese toeristen op die met een gids aan boord langs de bollenvelden rijdt. Het is een aardig stijlmiddel. Ten eerste is die bus zelf onderdeel van de vermaakcultuur. Ten

tweede laat Van Erp ons door de verbaasde ogen van de toerist naar onszelf kijken, en ten derde weet hij heel handig via het verhaal van de gids zijn eigen commentaar door de beelden te vlechten. Voor de Nederlander moet alles spannend zijn, zelfs boodschappen doen in de supermarkt. Dat is niet de taal van een Chinese gids, maar van een kritische, Nederlandse filmmaker.

Het idee overheerst dat de debilisering definitief bezit heeft genomen van de Nederlander in zijn vrije tijd. Als je ziet hoe eenvoudig Nederlanders zich laten paaien door allerhande acties (3 voor de prijs van 2) en hoe ze op feestdagen in kolonnes oprukken naar de meubelboulevards, weet je niet of je moet glim- of grimlachen.

Op de Libelle-dag zien we huis-

vrouwen massaal met 'gratis' rollen toilet papier huiswaarts keren. Op een chocoladefestival zien we hoe kinderen zich op een 'gratis' ledikant van bruine chocolade storten. In de Efteling wordt ondertussen druk gewerkt aan een nieuwe attractie rond de Vliegende Hollander.

Voor de Nederlander moet alles spannend zijn, ook boodschappen doen'

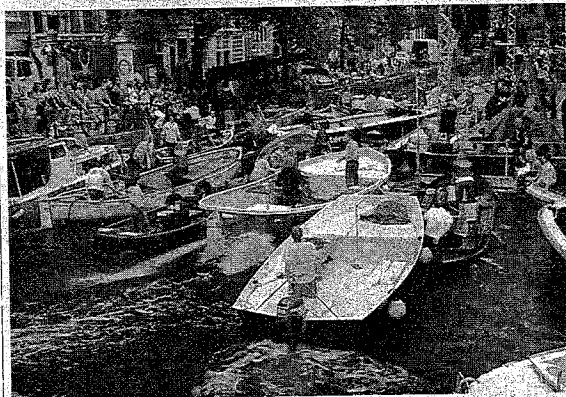
een bootje dat na wat cirkelingen in volle vaart door het water scheert. De 20 miljoen euro kostende constructie moet zodanig zijn, dat het water niet aan de voorkant maar aan de zijkant opspat. Aan de voor-

kant moet ruimte zijn voor een 'foto-moment'.

Hier is een producent van amusement aan het woord die een eigen taal heeft ontwikkeld. Van de Chinese gids leren we dat de Nederlander 600 miljard euro over heeft voor zijn vrije tijd. Van Erp toont het door in een rappe montage van Gay Pride via Prinsengrachtfestival naar Sail Amsterdam te flitsen. De lullige deuntjes doen de rest. En de motregen.

Overeenkomsten met het werk van Bert Haanstra – die eerdere chroniqueur – zijn er wel, maar er is ook een belangrijk verschil: bij Haanstra werd door de geportretteerden nog wel eens gelachen, bij Van Erp bijna niet. Misschien is dat de tol van te veel lol?

Belinda van de Graaf

Links: vechten om een goeie plaats bij het Prinsengrachtconcert in Amsterdam. Rechts: aan elkaar verbonden Gothics.

Vijandige atmosfeer verandert in gastvrijheid

Dam Street Regie: Li Yu. Met: Liu Yi, Li Kechun, Xiangrao Huang. In: Rialto, Amsterdam; Haags Filmhuis; Lantaren/Venster, Rotterdam; Lux, Nijmegen, 't Hoogt, Utrecht. ●●○○○

De Chinese regisseuse Li Yu heeft een goed oog voor controversiële onderwerpen. Zo leverde zij in 2002 met *Fish and Elephant* 'de eerste Chinese film rond lesbische relaties' af en neemt zij in *Dam Street* het onderwerp adoptie onder de loep.

Beide films werden gedraaid zonder toestemming van de Chinese autoriteiten, waardoor ze in eigen land niet officieel vertoond kunnen worden. Voor een westers publiek zijn haar films niet vernieuwend. Het is vooral interessant ze te bekijken vanuit de wetenschap dat ze in eigen land beladen zijn. Daarom horen ze waarschijnlijk meer op filmfestivals thuis dan in bioscopen, al zorgt het

adoptietheema er misschien voor dat dit een doelgroepfilm kan worden.

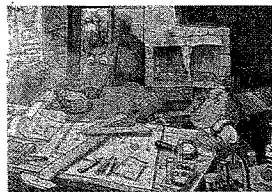
Het tweeluik *Dam Street* vertelt eerst hoe de zestienjarige scholiere Xiao-Yun zwanger wordt en dan hoe vier tien jaar later verzoening in haar leven vindt dankzij een jongetje dat aan de overkant van de rivier woont.

Al te grote sprongen in het verhaal worden door middel van tussentitels verteld, meer een noodgreep dan een narratieve keuze. Maar hoe het werkelijk tussen die twee zit, kan zelfs een blinde filmkijker zien aankomen. Aandoenlijk geënceneerd is wel het proces van toenadering tussen een al te volwassen kind en de jonge vrouw die veel te weinig kind geweest is. Haar droom om opera-zangeres te worden is al snel gesmoord in een leven aan de zelfkant, waarin ze als nachtclubzangeres haar brood moet verdienen.

Het is een mooie tournee die de film zo maakt. We komen Xiao-Yuns leven binnen in een vijandige atmosfeer en zien de wereld gastvrij voor haar worden. Van de sociologische schets uit de eerste scènes keert *Dam Street* zich uiteindelijk naar binnen, en vertelt het hele verhaal over verstikkende maatschappelijke normen en ballingschap nog eens, maar nu op een verinnerlijkte manier. Het geeft de film, met z'n weinig opzienbarende, van buiten bekeken beelden uiteindelijk toch een ingetogen toon.

DANA LINNSEN

Een poes is een poes omdat hij puntige oortjes heeft

Lotte van Uitvindorsdorp Regie: Janno Pöldma, Heiki Ernits. Met de stemmen van: Nathalie Haneveld, Pepijn Koolen, Jurjen van Loon. In: 20 bioscopen. ●●○○○

Het hondje Lotte woont in een dorp waarin vele vaders en moeders uitvinder van beroep zijn. Een varken vindt een machine uit waarmee je over regenplassen kunt vliegen, een konijn een wortelsnijmachine, de va-

dër van Lotte een wasmachine die ook strijkt en vouwt. Spil van het verhaal is een bij uit Japan, die alle dorpsbewoners judo leert. Lotte vertrekt naar Japan in een door haar vader ontworpen vliegtuig om daar aan een judowedstrijd mee te doen.

De tekenstijl van het Estlandse duo Pöldma en Ernits is volkomen anders dan die van de Amerikaanse computeranimaties die hier doorgaans in de bioscoop te zien zijn. Je kunt van geen enkele vacht de haartjes tellen. Een poes is een poes omdat hij puntige oortjes en snorharen heeft. Realisme wordt niet nagestreefd, dit zijn koddige tekeningen uit een prentenboek. De dieren leven in die mythische negentiende eeuw die uit zoveel prentenboeken bekend is. Het tempo ligt laag en er zijn geen terzijdes voor volwasseneren. Die moeten net als hun kleuters gewoon genieten van de grappige grapjes en het lieve verhaal.

BIANCA STIGTER

Was Adam Sandler-film 'Click' maar een dvd

Click Regie: Frank Coraci. Met: Adam Sandler, Kate Beckinsal. In: 30 bioscopen. ●●○○○

Was het leven maar een dvd. Dat is het briljante onderliggende idee van *Click*, het nieuwe Adam Sandler-vehikel. Dan kon je saai hoofdstukken overslaan, even vooruitspoelen, met de volumeknop je blaffende vrouw of hond de mond snoeren of luisteren naar de commentaartrack, waarop de

galmende stem van James Earl Jones (de stem van Darth Vader uit de *Star Wars*-films) uit de doeken doet hoe het met je levensrol gaat. Dit alles overkomt de door zijn werk en carrière bezeten architect Michael Newman als hij op een dag een universele afstandsbediening wil kopen, maar uit de winkel wegloopt met een apparaatje waarmee je je eigen universum in de hand hebt - hem aangesmeerd door uitvinder Morty (Christopher Walken). Een Faustiaans pact. Michael kan zo zijn loopbaan manipuleren, Morty krijgt zijn leven.

Het leukste aan *Click* is de op dvd-menu's geënte vormgeving en de toevoeging van de knopjes van een afstandsbediening op het leven. Helemaal zier Sandler het als zijn plicht om elke tien minuten de boodschap van *Click* te herhalen: familie is veel belangrijker dan een succesvolle carrière. Druk de stopknop maar in.

ANDRÉ WAARDENBURG

Lampen versieren op de Libelledag

Geestige documentaire van Michiel van Erp toont teveel aan vrije tijd in Nederland

► *Pretpark Nederland* werd op het Filmfestival geprezen als de nieuwe *Alleman* (Haanstra).

► Maar Van Erp heeft meer gemeen met Frans Bromet.

DOOR DANA LINNSEN

Héé. Lekker. Gezellig. Als we documentairemaker Michiel van Erp mogen geloven zijn dat de meest gebruikte woorden van Nederland. De voornamelijk voor televisie werkende Van Erp levert met stevige regelmaat reportages af die zich onderscheiden door hun humoristische observaties van gewone menselijke dingen.

Veel te lachen valt er ook om *Pretpark Nederland*, waarin Van Erp zijn camera richt op de vrijetijdsbesteding van de politiek-maatschappelijk uit het zicht verdwenen middenklasse. Er is veel vrije tijd. En er is, hoewel sociaal-economisch een steeds moeilijker te definiëren groep, veel middenklasse.

Pretpark Nederland is een film over mensen die er zelf niet naar zullen kijken: het contingent Nederlanders dat er elk weekend op uittrekt om met elkaar te 'nordic walken', modeshows bezoekt in winkelcentra in provinciesteden, lampenkappen versiert op Libelle-dagen, overal te vinden is waar een gratis pak wc-papier wordt uitgedeeld, voor wie er geen verschil is tussen een bezoekje aan de gay parade, het Prinsengrachtconcert, braderie of jaarmarkt, als het maar en masse is en niets kost.

Optimistisch werd de film bij zijn première op het Nederlands Film Festival al de *Alleman* (naar de beroemde documentaire van Bert Haanstra) van de 21ste eeuw genoemd. Er is één groot verschil. Anno 1963 zag Nederland, ondanks z'n kleine eigenaardigheden, er overzichtelijk uit. Veertig jaar later is het een wilde bende van bierdrinkende graaiers.

Om nog eens te beklemtonen 'hoe

vreemd wij zijn' laat Van Erp in tussenscènes een bus met Chinese toeristen door het land rijden die onze geschiedenis en rariteiten becommentariëren en intussen op de radio, het ene na het andere nieuwsbericht over een afgelaste Vierdaagse in Nijmegen of teursteleende bezoekcijfers voor de Efteling te horen krijgen. Dat is eigenlijk een overbodig trucje om distantie aan te brengen in een film die zich, net als z'n personages, toch al weinig met de dingen engageert.

Een toerist in dit landschap blijft ook de toeschouwer die deze film nu in de bioscoop kan bekijken. Van Erp kijkt graag naar mensen en hij doet dat me zoveel liefde dat we ook met liefde om hun optimisme en hun enthousiasme zullen lachen, niet in eerste instantie om hun Brabantse accent, hun brave aandacht of hun goedbedoelde verkooppraatjes, al ligt dat op de loer.

Scènes aan de eettafel van pr-man Wilco de Jong en zijn moeder lijken aan Van Kooten en De Bie ontleend. Het zijn ook de zeldzame momenten waarop Van Erp meer met Frans Bro-

► Er is geen verschil tussen braderie en gay parade, zolang het maar gratis is

met dan met Haanstra gemeen heeft. Hij duwt zijn aangetroffen werkelijkheid wel degelijk in een *campy* mal. De Jong bedacht de slogan: „Zoom in op Zutphen” en vals stelt Van Erp diens moeder vragen als: „Heeft u meegeholpen met het bedenken?” en „Vindt u het een goede slogan?” Die man krijgt nooit meer een vriendin.

Pretpark Nederland. Het blijft onduidelijk of Van Erp zich met die titel wil mengen in de politieke discussie waarin Ayaan Hirsi Ali de term 'Het land van ooit' (ook een *pretpark*) ijkte

Maker van 'Lang leve...'

- Geboren in Eindhoven, 1963.
- Studeert industrieel ontwerp in Delft, 1982-1987.
- Is acteur bij het toneel van '88-'91.
- Regisseert *Villa Achterwerk* bij de VPRO van 1991 tot 1996.
- Maakt in 1996 de veelgejubelde serie *Lang leve...* bij de VARA.
- In 2002 volgt *Vergeet mij niet*, een documentaire over de Zangeres Zonder Naam.
- Oogst in 2003 veel lof met *Op handen gedragen*, over de begrafenis van Prins Claus.
- Maakt in 2006 *Pretpark Nederland* en 'one nightstand' *Divina Gloria*.

voor de achterhaalde werkelijkheid waarin politici als Hans Wiegel, Piet Hein Donner en Hans van Mierlo volgens haar leefden.

Je zou uit de documentaire *Pretpark Nederland* kunnen concluderen dat ook het merendeel van de Nederlandse bevolking op een permanent busreisje door een gigantisch openluchtmuseum is waarin geen grotestedenproblematiek, geen migranten, geen werkloosheid, geen religieuze revivals, geen armoede bestaan.

Maar waarin ook niet zichtbaar is wat de architectonische en planologische gevolgen van die voortdurende consumptiedrift is: meer winkelcentra met meer dezelfde winkels, meer verlies van eigenheid en regionale verschillen.

Pretpark Nederland. Regie: Michiel van Erp. In: 12 bioscopen. ●●○○○

Scènes uit de documentaire 'Pretpark Nederland' van Michiel van Erp. Foto's A-Film

'Grudge 2' is niet enger maar saaiër

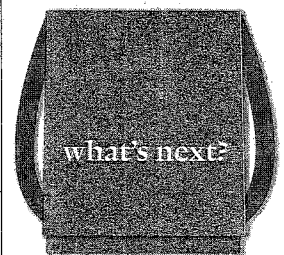

Slachtoffer van de geest in 'The Grudge'

The Grudge 2. Regie: Takashi Shimizu. Met: Amber Tamblyn, Sarah Michelle Gellar, Jennifer Beals. In: 70 bioscopen.
○○○○○

Takashi Shimizu put een hele carrière uit het verschijnsel *The Grudge*, dat in Japan voor het eerst verscheen in 2003. In Amerika is nu al de remake van deel 2 gemaakt, die dus ook weer door deze Japanner is geregisseerd. Dit keer wordt er ook een uitstapje naar Chicago gemaakt, waar zich net zulke gruwelen afspelen als in de Japanse hoofdstad en die daar op terug te voeren zijn: het gaat weer om een huis waar een moord is gepleegd, een geest met lang zwart haar en een vloek die ervoor kan zorgen dat een vrouw heet spekvet over het hoofd van haar man giet en hem doodslaat met de koekenpan. Sara Michelle Gellar, de heldin van deel 1, keert nog even terug, maar is dan echt dood, waarna het roer wordt overgenomen door haar zus, gespeeld door Amber Tamblyn. Enger wordt het daar niet van. Wel saaiër. *The Grudge* kan niet in de schaduw staan van *The Ring*, die andere Japanse horrorserie die in de VS hermaakt wordt.

BIANCA STIGTER

Bestel 'm nu!
nrc.next tas € 14,95

ga naar nrc.nl/selectie

Advertentie

nu tot zondag

**ARROW
ROCK 500**
17-22 oktober (9.00-18.00)

De alltime rockfavourites
van onze luisteraars.
Muziek met eeuwigheidswaarde.

**ARROW
CLASSIC ROCK**

OP DE KABEL + middengolf AM 675
www.arrow.nl